

פרוטוקול מס' ~~214~~ 213

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', כ' בשבט תשל"ג - 23.1.73, בשעה 12.30

נ כ ח ו :

י . ישעיהו - יושב-ראש הכנסת

חברי הוועדה:

- מ . ברעם
- ר . ארזי
- מ . ביבי
- י . גולן
- מ . גר
- ש . לורנץ
- י . נחושתי
- מ . נסים
- א . רזיאל-נאור
- מ . שחל

מוזמנים:

- מ . פרוש - חבר-הכנסת
- ש . יעקבסון - סגן מזכיר הכנסת
- ג . בר-יוסף - סגן מזכיר הכנסת
- א . בר-זכאי - עוזר בכיר ליועץ המשפטי לממשלה

מזכירת הוועדה: מ . ברפי

רשמה: נ . רינגלר

א . הצעת סיעת גח"ל להביע אי אמון לממשלה;

ב . סדר ישיבת הכנסת ביום ד', כ"א בשבט תשל"ג - 24.1.73;

ג . ערעורו של חבר-הכנסת פרוש על אי הכרת יושב-ראש הכנסת והסגנים בדחיפות הצעתו לסדר-היום בנושא: "החלטת הממשלה לבטל את הצנזורה על מחזות".

885- -----

מ"מ היו"ר מ. ברעם: אני פותח את הישיבה.

א. הצעת סיעת גח"ל להביע אי אמון לממשלה

סיעת גח"ל בכנסת הגישה הצעה להביע אי-אמון לממשלה. ההצעה תידון בישיבת הכנסת ביום, כ' בשבט תשל"ג - 23.1.73. אגו מתבקשים לקבוע מסגרת הדיון בהצעת אי אמון זו.

אני מציע שתמסרנה הודעות סיעות במקום דיון בתחום של 5 דקות. הסיבה לכך פשוטה מאוד: היום מתקיימת קבלת פנים בכנסת לכבוד יום כינון הכנסת. אגו מצוירים לסיים את הדיון בנושא זה בסביבות השעה 18.30. לאחר מכן ימסור יו"ר הכנסת דברי ברכה ליום כינונה של הכנסת, וגם דבריו אלה ייארכו כמה זמן. לכן אבקש הסכמת חברי הוועדה למסגרת הדיון שהצעתי.

א. רוזיאל-נאור: הגשנו ההצעה להביע אי אמון לממשלה ביום א' לפני הצהריים. יושב-ראש הכנסת והסגנים ידעו יפה מה התכנית העומדת לפניהם. אם יש מצוקת זמן יכלו לקבוע את ישיבת הכנסת לשעה 14.00, או 15.00. ישיבת הכנסת היתה אמורה להתקיים היום בשעה 15.00, אולם דחו אותה לשעה 16.00. אי אפשר מצד אחד להעתיק שעת פתיחת ישיבת הכנסת משעה 15.00 לשעה 16.00; ומצד אחר לבקש ממציעי ההצעה שלא לקיים דיון בנושא שהעלו.

לגופו של עניין: אני מתנגדת להודעות. אני בעד קיום דיון. ישיבת הכנסת נפתחת בשעה 16.00 וגם אם יתקיים דיון תוכל הכנסת לסיים ישיבתה בשעה 18.30, ודברי הברכה של יו"ר הכנסת לא ייארכו זמן רב. כך נוכל לקיים דיון של 3 שעות.

מ. ביבי: שום דיון, אפילו במסגרת של שתיים, אינו נמשך פחות מ-3½ שעות.

מ"מ היו"ר מ. ברעם: אני מציע שנסתפק בהודעות סיעות במקום דיון בתחום של 10 דקות.

ה צ ב ע ה

הוחלט: בהתאם לסעיף 56 של התקנון, תימסרנה הודעות סיעות במקום דיון בתחום של 10 דקות.

מ"מ היו"ר מ. ברעם:

ב. סדרי ישיבת הכנסת ביום ד', כ"א בשבט תשל"ג - 24.1.73

על-פי סעיף 26 של תקנון הכנסת מבקש יו"ר הכנסת אישור הוועדה להקדים ולפתוח ישיבת הכנסת מחר, יום ד', כ"א בשבט תשל"ג - 24 בינואר 1973 בשעה 10.00 לפני הצהריים, במקום בשעה 11.00. הבקשה באה לצורך הדיונים הנועדים לישיבה זו על שני נושאים אלה, שיארכו שעות רבות: א) חוק מימון מפלגות, קריאה שניה וקריאה שלישית והנמקת הסתייגות; ב) הודעת הממשלה על המצב המדיני - ודיון. לדיון זה קבענו 3 שעות.

אני מציע שניענה לפנייתו של יו"ר הכנסת, להקדים ישיבת הכנסת מחר משעה 11.00 לשעה 10.00 בבקר.

הוחלט: להיענות לפנייתו של יו"ר הכנסת להקדים ולפתוח ישיבת הכנסת מחר בשעה 10.00 בבקר.

מ"מ היו"ר מ. ברעם:

ג. ערעורו של חבר-הכנסת פרוש על אי הכרת יושב-ראש הכנסת והסגנים בדחיפות הצעתו בנושא: "החלטת הממשלה לבטל את הצנזורה על מחזות"

יושב-ראש הכנסת והסגנים החליטו לדחות דחיפותה של הצעתו לסדר-היום של חבר-הכנסת פרוש וחבר-הכנסת פרוש מערער על החלטה זו בפני ועדת הכנסת.

מ"מ היו"ר מ. ברעם:

אקרא לפניכם מכתבו של חבר-הכנסת פרוש:
 "הבקר הגשתי הצעה דחופה לסדר-היום בה ביקשתי לדון בנושא: 'החלטת הממשלה לבטל את הצנזורה על מחזות'. יושב-ראש הכנסת והסגנים, בישיבתם מאתמול, דחו דחיפותה של הצעת. נימוקם היה, כי הנושא יידון בכנסת כאשר הממשלה תגיש את הצעת החוק לביטול הצנזורה. אינני מקבל נימוק זה ואבקש, אפוא, להעביר את הצעת להכרעת ועדת הכנסת, בהתאם לסעיף 71 לתיקון הכנסת.

החלטתה הנ"ל של הממשלה נתקבלה במורת רוח רבה בחוגים רחבים של הציבור, דתיים ולא דתיים. משום כך על הכנסת להביע מייד את דעתה בעניין זה שהוא כיום נושא ציבורי ראשון במעלה. לאחר שהממשלה תגיש הצעת חוק משלה - ייקשה מאוד על חברי הכנסת התומכים בממשלה להצביע נגדה.

נימוק נוסף לדחיפות הצעתי הוא, כי לאחר החלטת הממשלה, לא תתייחס המועצה לביקורת סרטים ומחזות ברצינות הדרושה למחזות שיוכאו לאישורה, ביודעה שבין כך ובין כך עומדים לבטל את הצנזורה על מחזות. כתוצאה מכך תבוטל הצנזורה למעשה, בטרם תהיה הזדמנות לכנסת להביע את דעתה בנושא זה. משום כך אינני מקבל את נימוקי יושב-ראש הכנסת והסגנים והנני מערער על החלטתם בפני ועדת הכנסת."

מ. פרוש:

הגשתי אתמול הצעה דחופה לסדר-היום על החלטת הממשלה להמליץ, או להציע חוק שיבטל את הצנזורה על מחזות. מונחות לפני מסקנות ועדת הפנים של הכנסת, שנתקבלו בכ"א באדר תשל"ב - לפני שנה. מסקנות אלה נתקבלו אחרי שוועדת הפנים קיימה 4 ישיבות, ולאחר דיוניה הוציאה שורה של 7 החלטות. (קרא כמה מההחלטות). זו שורה ארוכה של המלצות לעידוד הביקורת על מחזות; וכעת החליטו, לפתע פתאום, לבטל ביקורת זו. הממשלה קיבלה החלטתה תוך התעלמות מוחלטת מהכנסת.

עצם החלטת הממשלה תיחזק השלכותיה על המועצה לביקורת סרטים ומחזות, שתראה בהחלטת הממשלה הנחיה בדרכה. זו פגיעה בציבור - דתיים ולא דתיים - ובכנסת. הכנסת חייבת להגיב ולמנוע על-ידי כך הבאת הצעת הממשלה.

יו"ר הכנסת י. ישעיהו:

התקנון מסמיך את יו"ר הכנסת והסגנים לדון ולהחליט אם נושא פלוני דחוף, או לא. אין ליו"ר הכנסת והסגנים הסמכות לדון אם נושא פלוני חשוב ולחנות דעתם על כך. הגענו למסקנה שהדיון בנושא אינו דחוף, מכיוון שלא ייעשה שום מעשה לפני שהכנסת תדון בנושא. כיוון שהצעה זו מחייבת שינוי החוק, הכנסת יכולה לא לקבל, לקבל, או לשנות את הצעת החוק. המפתח למעשה או למחדל נמצא בידי הכנסת, ועד שהנושא יידון בכנסת - יש זמן.

חבר-הכנסת פרוש טען שידיה של המועצה לביקורת סרטים ומחזות תרפינה, לנלוכח החלטת הממשלה. היא תחשוב שממילא הביקורת תבטל ולכן תנהג כאילו כבר נתבטל החוק המחייב בקורת על סרטים ומחזות. - זו טענה, אבל אני סבור שחזקה על המועצה למלא תפקידה כל זמן שלא הוצע החוק. והיה, אם המועצה תתיר מחזה מסויים, שלכאורה צריכה היתה למנוע הצגתו - אם יבוא אז חבר-הכנסת פרוש ויגיש הצעה דחופה לסדר-היום למנוע מחדל זה, הצעתו תהיה סבירה. כרגע אין להוציא את המועצה מחזקתה. המועצה קיימת ועד שהכנסת תדון בהצעת החוק אין דחיפות. אינני מדבר על חשיבות הנושא והרגישות ביחס אליו. יש דעות בעד ונגד.

מ"מ היו"ר מ. ברעם:

בשבוע הבא תידונה בכנסת הצעות לסדר-היום ותוכל להגיש הצעה דחופה זו כהצעה רגילה לסדר-היום; אבל, באופן אישי אייעץ לך לא לעשות זאת. כי אז אם ההצעה תיפול יתקבל הרושם שהכנסת בעד החוק.

י. נחושתן:

רצוני לחזק את דבריו של מ"מ יו"ר הוועדה. הנושא הזה אינו ראוי שיידון כהצעה לסדר-היום, כי החלטת הממשלה היא בסך-הכל בעיה מצפונית-הכרתית ואיננה נחלקת על מישור פוליטי, אלא על מישור חקיקתי. כיוון שהחלטת הממשלה מחייבת להגיש הצעת חוק לתקן את החוק, ולא בטוח שהצעת חוק זו תתקבל - חבל לחבר-הכנסת פרוש לבזבז ממכסת הצעותיו על הצעה לסדר-היום בנושא זה. הצעת החוק ממילא תידון בכנסת והדיון יהיה ודאי סוער. כל אחד יוכל אז לחוות דעתו לכאן ולכאן.

ש. לורנץ:

רצוני לציין, עם כל הכבוד למועצה לבקורת סרטים ומחזות, היא לא הקפידה מדי גם עד עכשיו. במשך כל השנים היא פסלה שני מחזות בלבד. החברים היושבים במועצה הם בשר ודם, ואחרי שהממשלה החליטה ברוב דעות להגיש הצעת תיקון לחוק זה, לא ייתכן שהם לא יושפעו מהלך הרוח של הרוב בממשלה. יש לחשוב שזה ישפיע עליהם ולכן הדבר הזה כבר נוגע למעשה.

אין זו רק שאלה של המועצה לבקורת סרטים ומחזות, אלא שאלה חינוכית-פסיכולוגית. כל העתונות, מי לחיוב ומי לשלילה, הגיבו בנושא זה. היתה תגובה בעתונות: הידד, אנחנו מתקרבים לשבדיה! תגובות כאלו עלולות להשפיע מבחינה חינוכית ופסיכולוגית. יכול מאוד להיות שהממשלה בכלל לא תספיק להביא הצעת חוק זו לדיון בכנסת השמינית, אבל הידיעה שרוב חברי הממשלה בעד הגשת הצעת חוק זו תשפיע בכיוון שלילי. אני רואה חשיבות יוצאת מן הכלל שבציבור שלנו לא תשתרש ההכרה כאילו הותרה הרצועה. דיון בכנסת יביא לכך שהכנסת תחליט שהרוב בממשלה אינו מייצג במקרה זה את רוב הציבור.

מ. זר:

לא תשיגו שום דבר, פרט לכך שהכנסת תצביע בעד הסרת ההצעה מסדר-היום, ואתם אינכם מעוניינים בזה. הצעד הנכון ביותר הוא להמתין עד שהממשלה תגיש הצעתה לכנסת. בדיון בכנסת יקומו חברי הכנסת מסיעות שונות ויביעו דעתם, כי יש דעות שונות גם בתוך הסיעות עצמן, ויהיה חופש הצבעה. יכול להיות שהצעת החוק בכלל לא תוגש לכנסת. הגשתם הצעה דחופה לסדר-היום, יושב-ראש הכנסת והסגנים דחו אותה - יצאתם ידי חובה.

ה צ ב ע ה

הוחלט:

לדחות ערעורו של חבר-הכנסת פרוש.

הישיבה ננעלה בשעה 13.40.